

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

економічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Медіаграмотність і прийняття рішень

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма Менеджмент організацій і адміністрування

(назва програми)

Спеціальність 073 Менеджмент

(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

перший

(бакалаврський)/другий

(магістерський)/третій

(вказати:
(освітньо-науковий))

економічний

факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: Заволічна Т.Р., доцентка кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н.

Профайл викладача (-ів) <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogofakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnovi-teo/kolektyv-kafedry/zavolichna-tetyanaroman>

Контактний тел. 0506712004

Е-mail: t.zavolichna@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4226>

Посилання на презентацію <https://drive.google.com/file/d/1MlnpA2RFbVcmTWk62xvI0p4OAgor6kh/view>

курсу:

Посилання на силабус: <https://drive.google.com/file/d/1MpYPNtkpCsbVu6TuwhyLox8RY6acqtZ9/view>

Консультації :

очні та онлайн консультації: Вівторок 10:00-12:00

1. Анотація дисципліни.

Призначення навчальної дисципліни «Медіаграмотність для прийняття рішень» полягає у формуванні медіакомпетентності в здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти в контексті інформатизації суспільства та розвитку навичок критичного мислення при прийнятті управлінських рішень. В Національному освітньому стандарті вищої професійної освіти медіакомпетентність позначена як результат освіти майбутніх професіоналів.

Вибіркова навчальна дисципліна «Медіаграмотність для прийняття рішень» передбачає комунікативно-ситуативну активність здобувачів вищої освіти в осмисленні явища «медіа» та їх різновидів; аналізу й узагальнення інформації; сутності медіапростору та його впливу на соціум та бізнес-процеси, зокрема – у сфері їх майбутньої професійної діяльності.

В процесі опанування цього курсу студенти посилять навички з КСІ (критичного сприйняття інформації) в площині таких тем:

Новації в джерелах інформації для прийняття рішень: можливості Інтернет. Цифрова ідентичність

Сутність «медіа» та «медіаграмотності» в контексті цифрової економіки Ваше медіаполе та лайфхаки керування в інформаційній лавині

Соціальні мережі як вид мас-медіа. Конфіденційність інформації.

Маркери КСІ (критичне сприйняття інформації) в епоху діджиталізації

Моделі інформаційної взаємодії фірми при прийнятті рішень.

Формування інформаційного трафарету. Стратегія пошуку інформації фірми.

Фандрейзинг та діджиталізація.

Прийняття рішення та джінса: (політична, комерційна та іміджева) 2.

Метою навчальної дисципліни.

«Медіаграмотність для прийняття рішень» є вивчення базових понять медійної грамотності, розвиток здатності студентів критично осмислювати контент, який вони отримують через соціальні медіа і через традиційні ЗМІ, підвищити їхню обізнаність про способи захисту від медійних маніпуляцій; на їх основі – розвинути інтегративну медіакультурну здатність приймати ефективні управлінські рішення.

3. Пререквізити. Теоретико-методологічною базою для вивчення дисципліни є вступ у спеціальність, економічна теорія, інформаційні системи, макроекономіка, мікроекономіка та менеджмент.

4. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки за спеціальністю 073 Менеджмент вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та спеціальні компетентності

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

Програмні результати навчання

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни _____												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	Годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	4	120	2	30	15	-	-	75	-	Залік
Заочна	2	3	4	120	2	6	-	-	-	114	-	Залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	П	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи медіаграмотності												
Тема 1. Медіаграмотність - must have сучасного українця	12	3	1			8	13	1				12

Тема 2. Нормативноправове забезпечення розвитку медіаосвіти в Україні та закордоном	10	3	1			6	10					10
Тема 3. Інформація та мас-медіа в епоху цифрової економіки	13	3	2			8	11					11
Тема 4. Управлінські рішення та навички критичного сприйняття інформації	13	3	2			8	13	1				12
Тема 5. Усвідомлене медіаспоживання: відрізняємо факти від суджень	12	3	1			8	13	1				12
Разом за змістовим модулем 1	60	15	7			38	60	3				57
Змістовий модуль 2. Інструменти медіаграмотності												
Тема 6. Орієнтування в потоці щоденного медіаконтенту	13	3	2			8	13	1				12
Тема 7. Управлінські рішення та аналіз релевантної інформації	10	3	1			6	10					10
Тема 8. Монетизація медіа та джінса: загрози та фільтри для прийняття ефективного рішення	12	3	2			7	11					11
Тема 9. Маніпуляції в медіа та боротьба з ними	13	3	2			8	13	1				12
Тема 10. Стереотипи та дискримінація	12	3	1			8	13	1				12
Разом за змістовим модулем 2	60	15	8			37	60	3				57

Усього годин	120	30	15			75	120	6				114
---------------------	------------	-----------	-----------	--	--	-----------	------------	----------	--	--	--	------------

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	НАЗВА ТЕМИ	Кількість Годин
1	Тема 1. Медіаграмотність - must have сучасного українця	8
2	Тема 2. Нормативно-правове забезпечення розвитку медіаосвіти в Україні та закордоном	6
3	Тема 3. Інформація та мас-медіа в епоху цифрової економіки	8
4	Тема 4. Управлінські рішення та навички критичного сприйняття інформації	8
5	Тема 5. Усвідомлене медіаспоживання: відрізняємо факти від суджень	8
6	Тема 6. Орієнтування в потоці щоденного медіаконтенту	8
7	Тема 7. Управлінські рішення та аналіз релевантної інформації	6
8	Тема 8. Монетизація медіа та джінса: загрози та фільтри для прийняття ефективного рішення	7
9	Тема 9. Маніпуляції в медіа та боротьба з ними	8
10	Тема 10. Стереотипи та дискримінація	8
Разом		75

5.5. Контрольні питання до іспиту з навчальної дисципліни «МГПР»

1. Процес «прийняття рішень»: життєві та професійні площини.
2. Інформаційний простір та його роль в прийнятті рішень.
3. Сутність «медіа» та «медіаграмотності».
4. Класифікація професійних якостей менеджерів в контексті цифрової економіки.
5. Сутність та завдання медіаосвіти в цифровій економіці. Поняття медіаграмотності.
6. Розвиток медіаосвіти в Україні. Методи медіаосвіти.
7. Нормативно-правове забезпечення розвитку медіаосвіти в Україні
8. Новації в джерелах інформації для прийняття рішень : можливості Інтернет.
9. Цифрова ідентичність.
10. Соціальні мережі як вид мас-медіа.
11. Критичне мислення як компетенція сучасного лідера
12. Ваше медіаполе та лайфхаки керування в інформаційній лавині.
13. Конфіденційність інформації
14. Алгоритми та «інформаційні бульбашки»

15. Які види небезпек існують в Інтернеті та як від них захиститись
16. Класифікація управлінських рішень.
17. Етапи процесу прийняття управлінських рішень та роль інформації.
18. Маркери КСІ (критичне сприйняття інформації) в епоху діджиталізації
19. Інтуїтивні рішення та підстави для їх прийняття.
20. Раціональні рішення
21. Роль керівника в процесі прийняття рішень
22. Методи розробки та прийняття управлінських рішень 23. Особливості прийняття управлінських рішень в Україні
24. Факти та судження. Факти без підтвердження.
25. Інформація та вплив.
26. Журналістські стандарти.
27. Моделі інформаційної взаємодії при прийнятті рішень. Довіра до медіа.
28. Медіаконтент в гіперінформаційному світі: сутність та маркери.
29. Шість типів контенту: інформування, судження, реклама, соціальна реклама, PR, пропаганда».
30. Соціальні медіа та усвідомлене медіаспоживання
31. Формування інформаційного трафарету.
32. Управлінські рішення та аналіз релевантної інформації 33. Релевантні дані: первинна та вторинна інформація.
34. Стратегія пошуку інформації.
35. Викревлення інформації: фактори, види.
36. Типи неправдивої інформації: Сатира та пародія
37. Типи неправдивої інформації: Фальшиві зв'язки
38. Типи неправдивої інформації: Контент що вводить в оману
39. Типи неправдивої інформації: Неправдивий контекст
40. Типи неправдивої інформації: Контент самозванець
41. Типи неправдивої інформації: Маніпулятивний контент 42. Типи неправдивої інформації: Сфабрикований контент
43. Як розпізнати фейк.
44. Що таке монетизація медіа
45. Фактори формування концепції медіаканалу.
46. Прозорість медіавласності та інформування.
47. Прийняття рішення та політична джинса.
48. Прийняття рішення та комерційна джинса
49. Прийняття рішення та іміджева джинса
50. Маніпуляції в заголовках. Клікбейт.
51. Маніпуляції з експертами та очевидцями.
52. Маніпуляції з соціопитуваннями.

53. Візуальні маніпуляції.
54. Маніпуляції на ТБ
55. Стереотипи як алгоритми ставлення і поведінки.
56. Поєднання стереотипів з дискримінацією.
57. Стереотипи та мова ворожнечі.
58. Що таке академічна доброчесність та посилення на першоджерела.
59. Як Ви розумієте меседж: «Медіаграмотність - must have сучасного українця»
60. Як допомагають навички медіаграмотності в процесі прийняття управлінських рішень в час пандемії COVID-19.

6. Методи навчання, система контролю та оцінювання навчальної дисципліни «МГПР» Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

МН4 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо)

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами МН6 – самостійна робота над індивідуальним завданням

МН7 – підготовка тез/доповіді

6.1. Види контролю Контрольні заходи включають

поточний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, командних та індивідуальних завдань і має на меті перевірку рівня підготовленості студента.

Підсумковий контроль (залік) проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Засоби оцінювання при поточному та підсумковому контролі є:

- презентації результатів виконаних завдань (есе; презентації аналітичних матеріалів за темами курсу та творчих завдань (кейсів) з інтегрування знань щодо особливості проявів лідерства до сучасних практик менеджерів);
- стандартизовані тести;
- презентація самостійних робіт за індивідуальними завданнями;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- проходження курсів онлайн-платформи «Дія. Цифрова освіта» в якості стимулювання до неформальної освіти;
- підсумковий контроль – залік в усній формі.

6.3. Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточне тестування та самостійна робота	Залік	Сума
---	-------	------

Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	Сума	T6	T7	T8	T9	T10	Сума	40	100
6	6	6	6	6	30	6	6	6	6		30		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

6.4. Дотримання принципів академічної доброчесності

Політика курсу «МГПР» – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу. Рівень засвоєння навчальної дисципліни «МГПР» визначається за рейтинговою системою оцінювання.

Підсумкова оцінка якості засвоєння навчальної програми визначається за результатами іспиту, порядок проведення якого визначається робочою навчальною програмою з обов'язковим дотримання «Правил академічної доброчесності в ЧНУ імені Юрія Федьковича» (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/akadem_dobr) та «Етичного Кодексу ЧНУ імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view).

Порушення правил академічної доброчесності є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Зокрема, дотримання Етичного Кодексу академічної доброчесності ЧНУ ім. Ю.Федьковича означає, що вся робота на заліку має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, вміннями та навичками.

Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у самостійних роботах, есе чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, Ви повинні зазначити ступінь їх залучення до роботи.

6.5. Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства. Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес в ЧНУ імені Юрія Федьковича створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти:

- На сторінці курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4226>;
- Посилання на презентацію курсу: <https://drive.google.com/file/d/1MlnpA2RFbVcmTWk62xvI0p4OAgor6kh/view>
- Посилання на силабус: <https://drive.google.com/file/d/1MpYPNtkpCsbVu6TuwhyLox8RY6acqtZ9/view>

7. Рекомендована література

Основна:

1. Інфомедійна грамотність онлайн: посібник для тренера / за заг. ред. Тараненко О. / Розроблено в рамках проєкту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». Київ : IREX, 2021. 400 с. (Автори: Антипенко Іван, Бондар Світлана, Войтович Наталя, Гошилик Наталя, **Заволічна Тетяна**, Запішна Наталя, Запорожченко Максим, Киналь Анна, Кравченко Надія, Новицька Ганна, Палько Інна, Розумієнко Олександра, Романюк Вікторія, Тараненко Олена, Усенко. Олександра, Устименко Тетяна, Шелест Ольга.
URL: https://filter.mkp.gov.ua/wp-content/uploads/2022/04/12d-e_online_curriculum_6s_8-1.pdf.
2. Заволічна Т.Р. Управлінські рішення (розділ в посібнику). *Менеджмент і адміністрування: підручник для магістрів / Колектив авторів: д.е.н., проф. Галушка З.І., д.е.н., доц. Антохов А.А., к.е.н., доц. Запужляк В.М., к.е.н., доц. Терлецька Ю.О., доц. Заволічна Т.Р. та ін. Чернівці: ЧНУ. 2021. 437 с. (24, Ідрук.арк.).*
URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3213>
3. Zavolichna T., Zrybnieva I Trends in innovative management decisions: the role of media literacy in overcoming the challenges of the pandemic. *Deutscher Wissenschaftsherold*, V. 2, 2021. P. 11-14. ISSN: 2509-4327. URL: <https://dwherold.de/onewebmedia/2021/20212/Zavolichna%2011-14.pdf>
4. Поченчук Г.М., Заволічна Т.Р. Вплив цифровізації на інституціонально-інфраструктурні зміни економіки. Науковий вісник Чернівецького національного університету : Збірник наукових праць. Випуск 834. Економіка. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2022. С. 76-82. URL: <http://econom.chnu.edu.ua/jjourn/index.php/ecovis/artiart/view/175>
5. Бути медіаграмотним: 10 необхідних компетентностей. URL: http://www.osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/buti_medigramotnim_desyat_neob_khidnikh_kompetentnostey.
6. Вчимося бути медіаграмотними / за заг. ред. М. Масютіної. Бердянськ : Колібри ; Запоріжжя : Дике поле, 2016. 200 с.
7. Іванов В., Шкоба О. Медіаосвіта та медіаграмотність: визначення термінів. URL: [irbisnbnv.gov.ua > cgi-bin > irbis_nbnv > cgiirbis_64](http://irbisnbnv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbnv/cgiirbis_64).
8. Інтеграція інфомедійної грамотності у навчальний процес. Навчально-методичні матеріали проєкту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». К.: IREX в Україні, 2019-2020.
9. Медіаграмотність. Критичне мислення у мультимедійному світі Київ: АУП: Центр Вільної Преси, 2017. 319 с.
10. Каверіна А. Кореляція джерел масової інформації з рівнем медіа грамотності. URL: [http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/6143/Polit%](http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/6143/Polit%20)
11. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). URL: <https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya>
12. Критичне мислення в епоху інформаційних війн. URL: <https://youtu.be/pNjdMnw9Q6Y>.
13. Критичне мислення на другому місці найзатребуваніших компетенцій у 2020. Освітня платформа «Критичне мислення». URL:

- <http://www.criticalthinking.expert/statti/kritichnemislennya-na-drugomu-mistsinajzatrebuvanih-kompetentsij-u-2020/>. 14. Міжнародний досвід впровадження медіаграмотності для окремих цільових груп: можливості для України. Національний інститут міжнародних досліджень. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/informaciyni-strategii/mizhnarodniydosvid-vprovadzhennya-mediagramotnosti-dlya>
15. Сінді Шейбе, Фейз Рогоу. Медіаграмотність. Критичне мислення у мультимедійному світі; пер. з англ. С. Дьома ; за заг. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ : Академія Української Преси : Центр Вільної Преси, 2017. 319 с.
16. Технологія критичного мислення. URL: <https://www.youtube.com/watch?v>.
17. Черних О. О. Аналіз класифікацій загроз в Інтернеті. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № 1 (290), 2015. С. 281-289.
18. ЮНЕСКО опублікувала п'ять принципів медійної та інформаційної грамотності. URL : http://www.osvita.mediasapiens.ua/mediaprovita/mediaosvita/yunesko_opublikovala_pyat_printsi_piv_mediynoi_ta_informatsiynoi_gramotnosti/
19. Як можна протидіяти «фейковим новинам»? : Аналіз. Київ: Фонд Фрідріха Науманна за Свободу, Академія української преси, 2019. URL : http://www.aup.com.ua/wpcontent/uploads/2019/11/YAK_prottyd. **Допоміжна:** 1. Абетка візуальної грамотності. / За редакцією Волошенюк О., Іванова В. Київ : АУП, ЦВП, 2019. URL: http://www.aup.com.ua/uploads/Abetka_vizualnoy_gramotnosti_2019.pdf.
2. Бойко С. Медіаграмотність як основа інформаційно-психологічної безпеки особистості в сучасних умовах. URL: http://pedagogylviv.org.ua/zhurnaly/december_2015.pdf.
18. Гороховський, О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи:практ. посіб. Дніпро : Ліра, 2017. 133 с.
3. Гуза Ю. Правила користування Фейсбуком від Йорана Андерсона. URL: <http://www.medialiteracy.org.ua/index.php/dlia-mediaspozhyvacha/publikatsii-2/44-publikatsiidlia-mediacostumer/596-pravyla-korystuvannia-feisbukom-vid-yorana-andersona.html>.
4. Інформаційний сервіс в Інтернеті: навчальний посібник / за ред. В.М. Шейка. Х. :Харк. держ. Академія культури, 2014. 208 с.
5. Ісакова Т. О. Мова ворожнечі як проблема українського інформаційного простору. *Стратегіч. пріоритети. Сер. Політика*. 2016. № 4. С. 90-97.
6. Збірник статей Шостої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». Київ : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2018. 244 с. 7. Зернецька О. Глобальні соціальні мережі та кібербезпека особистості. *Віче*. 2016. № 1-2. С. 22-25. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/viche_2016_1-2_14. 8. 15 кращих українських проєктів з медіа грамотності. URL: <https://www.ukrinform>.
9. Нерсисян Г. Медіаграмотність молоді — запорука протидії інформаційній агресії. *Науково-практичний журнал «Інвестиції: практика та досвід»* (Чорноморський державний університет ім. Петра Могили, Інститут державного управління). Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2018. № 6. С. 56-60

10. Новак В. О. Інформаційне забезпечення менеджменту: навч. посібник / В. О. Новак, Л. Г. Макаренко, М. Г. Луцький. К.: Кондор, 2015. 462 с.
 11. Плахта Д. Медіаосвітня вакцинація. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/mediaosvitnya-vakscynasiya>
 12. Пода Т. А. Інтернет-меми як феномен інформаційного суспільства. *Вісн. Нац. авіац. унту.* 2017. № 1. С. 117-120.
 13. Онкович Г. В. Сучасний стан і перспективи розвитку медіаосвіти в Україні. URL: https://www.researchgate.net/publication/330005610_Mediaosvita_v_Ukraini.
 14. Тягло О. В. Досвід засвоєння критичного мислення в українській вищій школі. *Філософія освіти. Philosophy of Education*, 2(21). 240-257. URL: https://www.researchgate.net/publication/324840890_Dosvid_zasvoenna_kriticnogo_mislenna_v_u_krainskij_visij_skoli
 15. Шевченко В. Фактчекінг і верифікація у журналістській роботі. *Образ.* 2018. № 1. С. 140-153
- 6. Інформаційні ресурси:** 1. Академія української преси. URL: <http://www.aup.com.ua>.
2. Детектор медіа. URL: <http://detector.media>.
 3. Інститут масової інформації. URL: <http://imi.org.ua>
 4. Медіакритика. URL: <http://www.mediakrytyka.info>
 5. Медіапсихологія і медіа освіта. URL: <http://www.mediaosvita.org.ua>
 6. Телекритика. URL: <http://www.telekritika.ua/>
 7. MediaLiteracy. URL: <http://www.medialiteracy.org.ua>
 8. MediaSapiens. URL: <http://osvita.mediasapiens.ua>
 9. FAKE OFF. URL: <http://fakeoff.org/uk>
 10. Stopfake.org. URL: <http://www.stopfake.org>
 11. Медіа. Твій надійний інтелект. URL: <http://media-iq.tilda.ws/>
 12. VERIFIED: онлайн-курс з медіаграмотності. URL: <https://verified.edera.com/ua#rec151962418>
 13. Медіаграмотність: практичні навички. Prometheus URL: <https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1>.
 14. Фактчек: довіряй-перевіряй. Ed-era URL: <https://courses.edera.com/courses/coursev1:VOXU-EdEra+FactCheck101+2018/about>.
 15. Он-лайн курс «Медіаграмотність для освітян» на платформі Prometheus.
 16. Он-лайн курс «Медіаграмотність для громадян» за посиланням <https://irex.mocotms.com/>